

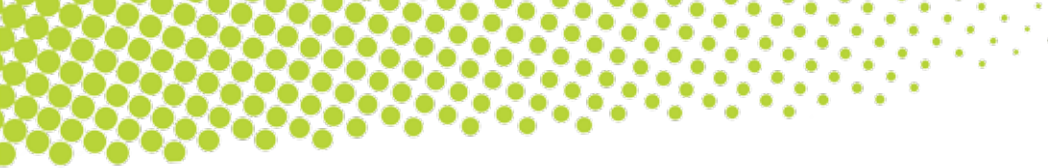
HOGER

BEROEPSONDERWIJS

HB05

VOLWASSENENONDERWIJS
PROVINCIE ANTWERPEN

BIOTECHNIEK
HANDELSWETENSCHAPPEN & BEDRIJFSKUNDE
INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE
ONDERWIJS
SOCIAAL-AGOGISCH WERK

HOGER BEROEPSONDERWIJS

De overstap van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Als je denkt dat de enige opties na het secundair onderwijs 'gaan werken' of een bachelorstudie aan een hogeschool of universiteit zijn, heb je het verkeerd voor. Er is nog een andere mogelijkheid: het Hoger Beroeps- onderwijs (officieel HBO5).

WAT IS HBO?

Dit onderwijs situeert zich tussen het secundair en bachelorniveau. Het Hoger Beroepsonderwijs is in de eerste plaats bedoeld om in te spelen op de behoeften van iedereen die na het secundair onderwijs via korte trajecten - eventueel in combinatie met het uitoefenen van een job - een beroepskwalificatie wil verwerven. Op de arbeidsmarkt is er veel vraag naar mensen met dit diploma. Die studie verhoogt dus je kansen op een goede job!

DIPLOMA

De opleidingen Hoger Beroepsonderwijs situeren zich, samen met de bachelor- en masteropleidingen, binnen het hoger onderwijs. In het Hoger Beroepsonderwijs vind je beroepsgerichte opleidingen die georganiseerd worden op het niveau van hoger onderwijs, maar die niet leiden tot een graad van bachelor of master. Wie een HBO-opleiding met succes afrondt, ontvangt een diploma van gegradueerde ("Associate degree"). Wie niet de volledige opleiding volgt, kan (deel)certificaten behalen.

BEROEPSGERICHT

Hoger Beroepsonderwijs bevat veel praktijk (o.a. praktijk-oefeningen, stages). Ook de theorie wordt gegeven met het oog op wat je later specifiek nodig hebt om het beroep goed uit te kunnen oefenen. De opleidingen in het Hoger Beroeps- onderwijs werken intensief samen met de beroepswereld en zijn gericht op een onmiddellijke inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

OPSTAP NAAR EEN PROFESSIONELE BACHELOR

Maar evengoed biedt het Hoger Beroepsonderwijs je een opstap naar een professionele bachelor. Als afgestudeerde kan je na een HBO-opleiding verder je weg zoeken in het hoger onderwijs. Aan een hogeschool of universiteit krijg je vrijstellingen voor de leerstof die je in het Hoger Beroeps- onderwijs al gezien hebt, waardoor het sneller kan gaan.

VOOR WIE IS HBO?

Je kunt starten in het Hoger Beroepsonderwijs als je het secundair onderwijs hebt beëindigd. Het maakt niet uit of je uit de richting ASO, BSO, TSO of KSO komt. Als je het secundair onderwijs niet hebt afgemaakt, maar je bent ouder dan 18 jaar, kan je ook toegelaten worden na een toelatingsproef.

KWALITEIT

Hoger Beroepsonderwijs wordt georganiseerd in instellingen die gespecialiseerd zijn in onderwijs aan volwassenen: de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO). Cursisten krijgen een intensieve en persoonlijke begeleiding, los van het schoolse systeem van het secundair onderwijs. De lesgevers zijn experts met praktijkervaring in hun vakgebied. De overheid waakt over de kwaliteit van het onderwijs en de lesgevers.

FLEXIBILITEIT

Het Hoger Beroepsonderwijs is volledig modulair en erg flexibel opgebouwd. Je bent dus niet verplicht om je voor een volledig jaar(programma) in te schrijven. Je kan je inschrijven voor één of meer vakken (= modules). Dit maakt het mogelijk om gezin, werken en studeren te combineren op maat van jouw behoeftes.

LESMOMENTEN

Vele opleidingen worden gegeven in avond- onderwijs of in een combinatie van enkele avonden met een lesmoment overdag of op zaterdag. Een aantal opleidingen bestaan uit 1 dag les gecombineerd met werk of stage. Ook examenmomenten kunnen worden gespreid.

STUDIEDUUR

De meeste cursisten volgen de opleiding deeltijds gedurende 3 tot 4 jaar. Dit komt overeen met een voltijdse studie van 1,5 tot 2 jaar (ter vergelijking: een bacheloropleiding duurt voltijds 3 jaar).

KOSTEN

Omdat het Hoger Beroepsonderwijs gesubsidieerd is, is het inschrijvingsgeld beperkt tot 1 euro per lesuur, met een maximum van 400 euro per cursusjaar. In het Volwassenenonderwijs zijn er geen studiebeurzen, maar je ouders behouden in bepaalde gevallen wel het recht op kinderbijslag. Wie al aan het werk is, kan een deel van de opleiding betalen met opleidingscheques. Heel wat personen hebben recht op een beduidende vermindering van het inschrijvingsgeld (0,25 euro per lesuur). Vraag ernaar bij een van de Centra voor Volwassenenonderwijs (contactgegevens in deze brochure).

AANBOD

Je vindt HBO-opleidingen in de volgende studiegebieden:

- biotechniek
- gezondheidszorg
- handelswetenschappen en bedrijfskunde
- industriële wetenschappen en technologie
- onderwijs
- sociaal-agogisch werk

In de provincie Antwerpen worden meer dan 30 HBO-opleidingen aangeboden!

Van al deze opleidingen vind je in deze brochure een uitgebreide beschrijving. We geven telkens:

- de beroepsperspectieven
- een vakinhoud van de opleiding
- welke aansluiting mogelijk is met het hoger onderwijs
- waar je de opleiding kan volgen

WELKE OPLEIDINGEN KAN JE IN DE PROVINCIE ANTWERPEN VOLGEN?

BIOTECHNIEK

Chemie

HANDELSWETENSCHAPPEN & BEDRIJFSKUNDE

Arbeidsorganisatie
Bank, beurs en financiën
Bedrijfsorganisatie
Boekhouden
Fiscale wetenschappen
Gids
Hotel- en cateringmanagement
Informatica
Logistiek, transport en mobiliteit
Marketing
Meertalig secretariaat
Ondernemingscommunicatie
Openbare besturen
Rechtspraktijk
Reisleider
Verzekeringen

ONDERWIJS

Specifieke lerarenopleiding

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Assistent in de psychologie
Bibliotheekwezen en documentaire informatiekunde
Maatschappelijk werk
Orthopedagogie
Personeelswerk
Seniorenconsulentenvorming
Sociaal-cultureel werk
Tolk voor doven

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Auto-expertise
Bouwkunde - Bouwkundig tekenaar
Elektriciteit
Elektromechanica
Elektronica
Openbare werken

CHEMIE

BIOTECHNIEK

Beroepsperspectief

Momenteel kent de chemie (en natuurkunde) een sterke heropleving. Niet alleen zijn er de zuiver chemische bedrijven en de petro-chemie maar ook in de sector landbouw en farmacie is er een toegenomen vraag naar scheikundig onderlegd personeel. Daarnaast zorgt de groeiende aandacht voor het milieu voor bijkomende werkgelegenheid in controle-organismen, zowel in de privé-sector als in gemeente- en stadsdiensten.

Werk je al in de chemie als arbeider, dan maak je met de aangeboden opleiding meer kans op een functie met een grotere verantwoordelijkheid. Het diploma biedt je meer arbeidskansen in de synthese-, analyse- en controlelaboratoria, in de (chemische) productie en de milieusector.

De opleiding chemie biedt een waaier van professionele mogelijkheden.

Vakinhoud

De volledige opleiding kan gevolgd worden in minimum 2 schooljaren en omvat 1120 lestijden. Je volgt dan 5 lesmomenten per week.

Naast de chemische kennis worden in de opleiding de praktische vaardigheden geoefend in de diverse laboratoria, die je zowel individueel als in teamverband voorbereiden op je job in de chemische sector. In deze opleiding worden volgende vakken aangeboden:

- Biochemie
- Analytische scheikunde
- Unit Operations
- Organische scheikunde
- Metallografie
- Toegepaste wiskunde + statistiek
- Instrumentele analyse
- Kunststoffen
- Scheidingstechnieken
- Milieuchemie
- Labo

Studiebewijs Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Technicum Noord-Antwerpen

Kempen
Horito CVO Turnhout

ARBEIDSORGANISATIE

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De opleiding arbeidsorganisatie zou je met een meer actuele term ook als ondernemingsmanagement kunnen benoemen. Deze managementopleiding richt zich tot mensen die een (midden-) kaderfunctie ambiëren in een professionele organisatie, in de privé of de overheidssector.

Na deze opleiding beschik je over de noodzakelijke competenties en inzichten om verantwoordelijkheden op te nemen in professionele organisaties meer in het bijzonder in een managementfunctie. Het diploma verbonden aan deze opleiding wordt bijzonder gewaardeerd in zowel publieke als private organisaties. Het geeft je zo een carrièreboost!

WAAR?

Kempen
Horito CVO Turnhout

Vakinhoud

De opleiding is uitermate praktijkgericht met veel aandacht voor gevalstudies. Je verwerft managementcapaciteiten en inzichten in bedrijfsorganisatorische processen. Zowel leidinggevend als communicatief maak je in de opleiding een forse sprong vooruit.

Je mag rekenen op zeer diverse werkvormen waaronder praktijkonderzoek, games, begeleid zelfstandig leren, teamwerk, vaardighedenlab, ... Een team van docenten met uitgebreide ervaring op meerdere terreinen (HR, Marketing, Finance, ICT, Logistiek...) staan er borg voor dat de opleiding de nodige relevantie en diepgang heeft. Uiteraard is er ook voldoende ruimte voor ervaringsuitwisseling met medecursisten die elk ook hun knowhow inbrengen.

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1440 lestijden.

- Basis: toegepaste statistiek, communicatie, sociaal en ethisch ondernemen, economie
- Marketing en management: geïntegreerde case-studies, strategisch management en organisatiekunde, overheidsmanagement, projectmanagement, managementcontrole en prestatie meet-systemen, innovatie en veranderingsmanagement
- Operationeel beleid: logistiek en operationeel beleid, industrial engineering en onderhoudsmanagement, integrale kwaliteitszorg, ICT-management
- Personeelsbeleid: arbeids- en organisatiepsychologie, HRM
- Marketing
- Financieel management
- Projectwerk: seminarie en proefschrift

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van **graduaat naar bachelor**

Via een aanvullingstraject kan je een **Bachelor Arbeidsorganisatie en gezondheid** behalen.

BANK, BEURS EN FINANCIËN

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Oordeelkundig omgaan met (spaar)geld, daar gaat het om. Mensen kiezen steeds bewuster voor beleggings- en spaarformules. Zij wegen de voor- en nadelen af van beleggingsverzekeringen en beveks. Zij hebben dan ook behoefte aan deskundige adviezen. Daarnaast veroverden banken en verzekeringsmaatschappijen de voorbije jaren steeds nieuwe marktsegmenten, wat een branchevervaging tot gevolg heeft. Verzekeren, bankieren en beleggen worden aan de klant steeds meer als één dienstverleningspakket aangeboden. De uitbreiding van dit pakket en de toegenomen eisen van de consument hebben een grote vraag doen ontstaan naar deskundigen.

De opleiding Bank, beurs en financiën komt aan deze behoeften tegemoet. De opleiding geeft je volop kansen op een steeds ruimer wordende arbeidsmarkt. Je wordt een kei in verzekeringen en financiën en adviseert cliënten over beleggen. Je kan aan de slag in een bank- of verzekeringskantoor, bij een zelfstandig verzekeringsmakelaar, thesauriebeheerder of beleggingsadviseur. Ook als je uit louter persoonlijke interesse je kennis over beleggen of verzekeringen wil verhogen, vind je zeker je gading in de modules.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd. Het volledige lestijdenpakket varieert, afhankelijk van de optie, tussen de 1280 en 1360 lestijden. Ze combineert een grondige bedrijfseconomische vorming met een nauwgezette studie van financiën, beleggen en verzekeren. Je leert de financiële en economische ontwikkelingen en de trends in de wereldhandel.

Gemeenschappelijk gedeelte:

- Algemene bedrijfskennis
- Kredieten
- Sparen en beleggen
- Verzekeringen
- Binnen- en buitenlands betalingsverkeer
- Projectwerk

Naast het gemeenschappelijk gedeelte, zijn er specifieke opties:

- adviseur sparen en beleggen
- adviseur verzekeringen
- exportmanagement
- financieel management

Deze opties stellen je in staat om over gespecialiseerde vakkennis en specifieke vaardigheden te beschikken om als specialist de jou toevertrouwde verantwoordelijkheden binnen dit vakdomein op te nemen en in te vullen.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

BEDRIJFSORGANISATIE

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

In heel wat organisaties en bedrijven is er een vraag naar veelzijdig gevormde all-round medewerkers met een brede bedrijfs-economische basis. Medewerkers die zowel vertrouwd zijn met het financieel beleid, de logistiek en de kwaliteitszorg als met het personeelsbeleid, de marketing en ICT.

De opleiding bedrijfsorganisatie geeft hiertoe een gefundeerde aanzet. Door de veelzijdigheid van de opleiding kunnen afgestudeerden ingezet worden in de meeste afdelingen van een bedrijf, en dit zowel in KMO's als in grote bedrijven.

De opleiding biedt ook kansen voor medewerkers die willen doorgroeien naar een hogere functie met meer verantwoordelijkheid in een onderneming.

Wie een nieuwe functie op het niveau van afdelingsmanager ambieert of wie een eigen zaak wil starten, krijgt in deze opleiding een stevige startbasis.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1200 lestijden.

Het is geen gespecialiseerde vakopleiding, maar biedt cursisten eerder een brede visie op alle facetten van een organisatie.

- Basis: statistiek, communicatie, recht, economie
- Marketingbeleid
- Operationeel beleid
- Personeelsbeleid
- Financieel beleid
- Projectwerk

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

In bepaalde omstandigheden kan je via een aanvullend traject aan de hogeschool een **bachelor Accountancy-Fiscaliteit** behalen.

WAAR?

Antwerpen
CVO LBC-NVK Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

BOEKHOUDEN

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Boekhouder is nog steeds een knelpuntberoep!

De arbeidsmarkt schreeuwt om vakbekwame medewerkers met oog voor detail, inzicht, nauwkeurigheid en doorzettingsvermogen, maar ook om mensen met een logische geest, die cijfers kunnen analyseren en interpreteren en op basis daarvan beslissingen kunnen nemen. Een efficiënt gevoerde boekhouding is immers noodzakelijk om een degelijk economisch, financieel en fiscaal beleid te voeren. Hiervoor zijn goed geschoolde, vakbekwame medewerkers nodig.

Na de opleiding boekhouden kan je in een boekhoud- of revisorenkantoor functioneren als boekhouder, boekhoudkundig bediende, interne of externe accountant. Je kan zowel in de profit- als non-profitsector terecht met je diploma. Door nadien een stage te volgen bij BIBF kan je ook een eigen kantoor starten.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat tussen de 1440 en 1480 lestijden.

- Basistechnieken: dubbel boekhouden, computerboekhouden, BTW
- Vennootschappen: boekhouden, recht, belastingen
- Wetgeving: handels- en burgerlijk recht, sociaal recht en personenbelasting
- Financiën: bank- en beurswezen, financiële algebra
- Controle: financiële analyse, audit, kostprijsberekening, consolidatie
- Management en organisatie: kostenbeleid en budget, organisatie en communicatie
- Projectwerk

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

De opleiding is een opstap naar de opleiding **bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting accountancy-fiscaliteit.**

WAAR?

Antwerpen
CVO LBC-NVK Antwerpen
CVO Antwerpen-Zuid
Stedelijk CVO Birm

Mechelen
CVO Crescendo
CVO Technische Scholen Mechelen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Koninklijk Atheneum CVO Turnhout 1
CVO DTL Herentals
CVO LBC-NVK Turnhout

FISCALE WETENSCHAPPEN

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De fiscale wetgeving is een complexe materie en verandert snel. Bedrijven, instellingen en burgers hebben steeds meer nood aan deskundig fiscaal advies. Fiscaliteit staat op het programma in meerdere economische en juridische opleidingen. Fiscale wetenschappen is echter een gespecialiseerde opleiding die cursisten opleidt tot experts inzake fiscaliteit.

De opleiding fiscale wetenschappen is erkend door het Instituut der Accountants en Belastingconsulenten (IAB) en door het Beroepsinstituut van Boekhouders en Fiscalisten (BIBF).

Afgestudeerden kunnen terecht in boekhoud- en fiscale kantoren, KMO's, grote ondernemingen, banken, verzekeringen en openbare besturen.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1360 lestijden.

- Basis: dubbel boekhouden, burgerlijk, handels- en economisch recht, vennootschapsrecht
- Directe fiscaliteit
- Indirecte fiscaliteit
- Toegepaste fiscaliteit
- Projectwerk

Er is zeer veel aandacht voor concrete toepassingen. De docenten staan met beide voeten in de fiscale praktijk en staan garant voor een praktijkgerichte en up-to-date opleiding.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

De opleiding is een opstap naar de opleiding **Bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting Accountancy-Fiscaliteit**.

WAAR?

Antwerpen
CVO LBC-NVK Antwerpen
CVO Antwerpen-Zuid
Stedelijk CVO Birm

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
CVO LBC-NVK Turnhout

GIDS

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De toeristische sector is een sector in opmars. Meer en meer mensen willen er meermaals per jaar uit voor een korte vakantie. Hierbij doen ze steeds vaker beroep op professionele organisaties, die werken met erkende gidsen.

Als je de opleiding met succes afrondt, ontvang je het certificaat van erkend gids. Je kan dan als gids aan de slag bij diensten voor toerisme, alternatieve gidsenverenigingen of in musea.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 440 lestijden.

In de opleiding gids leer je de basisvaardigheden en technieken die eigen zijn aan het gidsen. Je verdiept je in een specifieke bestemming en gebruikt je verworven competenties in een toepassingsgericht project.

Basismodules

- voorbereidingsproces gids en reisleader
- basiskennis algemene en politieke geschiedenis
- basiskennis kunst- en cultuurbeschouwing
- basiskennis natuur- en landschapslezen
- rondleiden in de praktijk

Specialisatiemodules

- bestemming gids/reisleader
- project bestemming gids/reisleader
- specifieke gids- en reisleidervaardigheden

Studiebewijs

Certificaat gids erkend door Toerisme Vlaanderen.

WAAR?

Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

Mechelen
CVO Provincie Antwerpen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen. Geel
Koninklijk Atheneum CVO Turnhout 1

HOTEL - EN CATERINGMANAGEMENT

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De gastvrijheidsindustrie is een complexe mix van hotelketens, recreatieparken, evenementenhallen, restaurants, cateringbedrijven en sportcentra.

In deze sector is men voortdurend op zoek naar managers die ontspanning, service en verwennerij kunnen organiseren op een manier die zowel de veeleisende klant als het commercieel belang dienen.

De opleiding hotel- en cateringmanagement leidt mensen op voor een managementfunctie in een gastvrijheidsorganisatie en andere dienstverlenende bedrijven in binnen- en buitenland. De brede opleiding koppelt klantgerichtheid aan commercieel gevoel en organisatietalent.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1440 lestijden.

- Inleiding tot hotel- en cateringindustrie
- Taalvaardigheid
- Boekhoudkundige en ICT-vaardigheden
- Receptie en hotelhuishouding
- Voeding en drank
- Horecareglementering en voedingsmiddelenhygiëne
- Bedrijfs- en interculturele communicatie
- Management: receptie en hotelhuishouding
- Management: voeding en drank
- Personeel en organisatie
- Financieel management en e-business
- Hotelmanagement en managementtechnieken
- Strategisch en commercieel management

Praktijkervaring doe je op tijdens 2 stageblokken: een operationele stage in een hotel of aanverwant bedrijf en een managementstage.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

INFORMATICA

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

We leven in een informatiemaatschappij. Daar kunnen we niet omheen. Bedrijven sturen en ondersteunen hun activiteiten met behulp van computers.

Er is behoefte aan goedgeschoolde informatici, die nieuwe computertoepassingen kunnen ontwikkelen en de bestaande toepassingen kunnen onderhouden.

In bedrijven worden netwerken bovendien alsmaar belangrijker. Het intern netwerk, maar ook de connectie met andere vestigingen, het internet, enz. hebben aan belang gewonnen. Er is nood aan informatici met een grondige kennis van netwerksystemen en besturingssystemen.

Na het volgen van deze opleiding kan je aan de slag als informaticus in de bedrijfswereld, bij de overheid, bij banken en verzekering,.....

WAAR?

Antwerpen
CVO Deurne-Antwerpen
CVO Antwerpen-Zuid
Stedelijk CVO Birm

Mechelen
CVO Crescendo
CVO Technische Scholen Mechelen

Kempen
CVO DTL Herentals
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Koninklijk Atheneum CVO Turnhout 1

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1160 lestijden.

De opleiding heeft 2 afstudeerrichtingen: programmeur-analist en netwerkbeheer. Beide delen een aantal modules in een gemeenschappelijke stam, aangevuld met modules voor de specifieke richting.

- Basiskennis
- Besturingssystemen
- Multimedia
- Databanken
- Softwarepakketten
- Communicatie -en organisatietechnieken
- IT-organisatie
- Datacommunicatie en netwerken
- Netwerkbeheer
- Programmeren

In de specialisatie programmeren, volg je na de gemeenschappelijke stam bijkomende modules in verband met programmeren en analyse. In de specialisatie netwerkbeheer ligt de nadruk op systeem- en netwerkbeheer en de integratie van datacommunicatie en internet-technologie.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor
De opleiding kan een opstap zijn naar de opleiding **toegepaste informatica uit het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde.**

LOGISTIEK, TRANSPORT & MOBILITEIT

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Vlaanderen wordt steeds meer de logistieke draaischijf van Europa. De logistieke sector is dan ook op zoek naar deskundigen om deze ambitie verder vorm te geven. De functie logistiek medewerker is zelfs een knelpuntberoep!

Wil je aan de slag in de logistieke sector of werk je er al maar wil je je kennis op specifieke domeinen uitbreiden, dan is deze opleiding geschikt. Omdat de opleiding logistiek als een integraal proces wordt gezien, is ze ook nuttig voor medewerkers van inkoopafdelingen, magazijnmedewerkers, personen werkzaam in productieafdelingen, personen werkzaam in zowel kleine als grote distributie- en transport-bedrijven en expeditieafdelingen.

Een opleiding logistiek kan bijdragen tot de verdere carrière-uitbouw in deze afdelingen.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1020 lestijden.

Kritisch nadenken over transport en opslag, net voldoende voorraad aanhouden, optimale logistieke kosten berekenen, samen met de klant de beste oplossing op maat uitwerken, zijn competenties die je in de opleiding logistiek verwerft.

Naast het hele terrein van de logistiek zijn ook inhouden opgenomen van functies waar logistiek deel van uitmaakt: inkoopmanagement, magazijnmanagement, transportmanagement, productiemanagement, kwaliteitsmanagement, enz.

De cursussen hebben niet alleen betrekking op de besturing van de goederenstroom, maar ook op het leiding geven aan de betrokken afdelingen. Tijdens elk onderdeel worden meerdere praktijkgevallen doorgelicht, zodat de verworven inzichten meteen in de praktijk worden toegepast.

- Ondernemingsmanagement
- Logistiek management
- Materials management
- Distributiemanagement
- Transport en mobiliteit
- Ondernemingsproject

WAAR?

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Koninklijk Atheneum CVO Turnhout 1

MARKETING

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Marketing is niet meer weg te denken uit het bedrijfsleven. Zowel multinationals als KMO's moeten op de hoogte zijn van moderne marketingtechnieken en die technieken in de praktijk kunnen brengen, willen ze succesvol blijven.

Marketingmanagers voeren als kaderlid de marketingstrategieën van de raad van bestuur uit of helpen als lid van de raad van bestuur de marketingstrategieën mee bepalen.

De opleiding marketing bereidt voor op een commerciële functie in de bedrijfsweld. Met de brede kijk die je tijdens de opleiding meekrijgt, kan je aan de slag in de meest diverse sectoren als aankoper of verkoper, als account manager of commercieel bediende.

WAAR?

Antwerpen
CVO Antwerpen-Zuid
Stedelijk CVO Birm

Mechelen
CVO Crescendo

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen. Geel

Vakinhoud

In de opleiding krijg je op het vlak van marketing een degelijke theoretische achtergrond en voldoende praktische ervaring. De klemtoon wordt gelegd op het ontwikkelen van analytisch denken, de vorming van commercieel inzicht, het kunnen hanteren van conflict-situaties, organisatievermogen, inzicht in complexe situaties, planmatig denken, probleemoplossend vermogen, psychologisch en sociologisch inzicht in de menselijke verhoudingen en reclame en marketing-communicatiegericht denken. Bij dit alles is de markt het uitgangspunt van het denken.

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1480 lestijden.

- Aankoop en distributie
- Algemene marketing
- Social profit marketing
- Juridische aspecten van marketing
- Marketing communicatie (concepten/instrumenten)
- Business to business marketing
- Bedrijfsbeleid
- Internationale marketing
- Communicatievaardigheden
- Marketing toepassingen
- Statistiek
- Technieken van marktonderzoek

Daarna kan je specialiseren in 'marketing management', 'media en reclame' of 'salesmanagement'. De opgedane kennis en vaardigheid worden geïntegreerd in projectwerk.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

De opleiding is een opstap naar de opleiding bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting marketing.

MEERTALIG SECRETARIAAT

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Bedrijven vragen vandaag flexibele en meertalige medewerkers die vlot met verschillende computerpakketten kunnen werken en die een groot verantwoordelijkheidsgevoel hebben. Als spilfiguren in de algemene organisatie zijn het echte duizendpoten die houden van een veelzijdig takenpakket: de agenda beheren, hotel- en vluchtreservaties maken, vertalen, klasseren, presentaties voorbereiden, vergaderingen organiseren en bijwonen, bedrijfsbezoeken en opleidingen organiseren, meertalige correspondentie afhandelen, statistieken bijhouden, klanten vriendelijk onthalen aan de telefoon of receptie....

De opleiding meertalig secretariaat vormt je tot een dergelijke duizendpoot. Ze biedt kansen voor medewerkers die hogerop willen in de administratie van een bedrijf en biedt de mogelijkheid om aan de slag te gaan als volwaardig management assistent in de bedrijfswereld.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Antwerpen-Zuid

Mechelen
CVO Crescendo

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Koninklijk Atheneum CVO Turnhout 1

Vakinhoud

Deze modulaire opleiding van 1500 lestijden is opgebouwd uit 3 grote blokken: talen, secretariaatsbeheer en informatieverwerking.

In het blok talen leer je talenkennis functioneel aanwenden. Je talenkennis wordt geleidelijk meer gespecialiseerd en toegespitst op de mondelinge en schriftelijke vaardigheden vereist in de bedrijfswereld: Nederlands, Frans, Engels en Communicatievaardigheden.

In het blok secretariaatsbeheer maak je kennis met meer specifieke aspecten van het bedrijfsbeleid in vakken zoals organisatie, personeelsbeleid en sociale wetgeving. Via boekhouden, bankverrichtingen, economie, burgerlijk- en handelsrecht verwerf je een bedrijfseconomische basis.

- Bedrijfsbeheer
- Inleiding tot het recht
- Sociale wetgeving
- Organisatie

In het blok informatieverwerking krijg je inzicht in de organisatie van het secretariaat aan de hand van kantoorssystemen, Office software en internettoepassingen.

- Bedrijfseconomische informatieverwerking
- Presentatiepakket mail en taakbeheer
- Tekstverwerking
- Rekenprogramma
- Gegevensbeheer

Na deze 3 basisblokken kan je specialiseren in de 'talen' of 'informatica'. Via projectwerk krijg je ruimschoots de kans om zowel je economische vorming als je talenopleiding aan de praktijk te toetsen. Dit kan door bv. een zakenreis voor te bereiden en meertalig te presenteren.

ONDERNEMINGSCOMMUNICATIE

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Communicatie, in de meest brede zin van het woord, beheerst ons leven. Nagenoeg elke onderneming en instelling doet aan public relations en image building. Het internet heeft ons nieuwe media en nieuwe toepassingen gebracht. Via computernetwerken is vrijwel onbeperkte wereldwijde communicatie mogelijk.

Ook voor ondernemingen wordt communicatie steeds belangrijker, zowel met de eigen medewerkers als met externe groepen. Een efficiënte communicatie met de juiste doelgroepen is voor veel bedrijven een belangrijke succesfactor. Zowel grote als kleine ondernemingen hebben daarom steeds meer behoefte aan gedegen communicatiekennis en -vaardigheden en nemen daartoe communicatiedeskundigen aan.

In de opleiding ondernemingscommunicatie word je gevormd tot communicatiedeskundige. Met dit diploma kan je aan de slag bij commerciële organisaties, non-profitorganisaties en de overheid.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 960 lestijden.

- Ondernemingsmanagement
- Communicatiemanagement
- Communicatievaardigheden
- Communicatiemedi
- Ondernemingsproject

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

De opleiding is een opstap naar de opleiding **bachelor in het office management** of naar de opleiding **bachelor in het communicatiemanagement, afstudeerrichting commerciële communicatie**.

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Birm

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

OPENBARE BESTUREN

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Door de toenemende complexiteit van de samenleving, de uitbreiding van het takenpakket van de overheid en een voortdurend groeiende wetgeving hebben openbare besturen een grote behoefte aan goed opgeleide medewerkers.

De ambtenaar verricht enerzijds voorbereidend werk door het opzoeken in wetgeving en rechtsleer, het opstellen van juridische documenten en het verlenen van adviezen. Anderzijds verzorgt hij het opstellen en het beheer van de dossiers en volgt hij de stand van de dossiers op.

De opleiding openbare besturen richt zich tot personeelsleden van provincies, gemeenten, OCMW's of andere overheidsdiensten die hun kennis op specifieke gebieden of de kans op bevordering wensen te vergroten.

De opleiding kan ook gevolgd worden door geïnteresseerden die een job in een overheidsdienst ambiëren of die zich willen voorbereiden op wervingsexamens en selectieprocedures bij lokale besturen.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1020 lestijden.

In de opleiding wordt uitgebreid aandacht besteed aan alle kennis en vaardigheden die de ambtenaar moet beheersen. Je bouwt een inhoudelijke deskundigheid op, zodat je in de toekomst gespecialiseerde adviezen of specifieke producten en diensten kan leveren die bijdragen tot een goede werking van de administratie of de afdeling. Daarvoor heb je een degelijke en praktijkgerichte kennis nodig van de verschillende disciplines van het administratief recht e.a. en moet je zelfstandig kunnen werken, bijvoorbeeld met de bronnen van het recht.

- Basis: communicatievaardigheden, inleiding tot het recht en methodologie, burgerlijk recht, sociaal recht
- Rechtspracticus: Europees recht, grondwettelijk recht, administratief recht, ruimtelijke ordenings- en milieurecht
- Lokale besturen: gemeente en provincierecht, OCMW-recht
- Administratie: overheidsopdrachten, geschillen van bestuur, demografie, onderwijs en vorming, cultuur-, jeugd- en sportbeleid
- Economie en management: politieke en sociale economie, openbare financiën en boekhouden, overheidsmanagement
- Seminarie en projectwerk

WAAR?

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

RECHTSPRAKTIJK

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De juridische wereld is volop in beweging. Dat merk je aan de toenemende hoeveelheid wetteksten, die bovendien steeds ingewikkelder worden. Als gevolg hiervan zien we door de bomen het bos niet meer.

Ook bedrijven, instellingen en organisaties kampen met dit probleem. De nood aan iemand die klaarheid brengt in het juridische kluwen is daarom groot.

De opleiding rechtspraak leidt op tot de beroepen van rechtspracticus en juridische medewerker bij de overheid.

De rechtspracticus verricht enerzijds voorbereidend werk door het opzoeken in rechtspraak, wetgeving en rechtsleer, het opstellen van juridische documenten en het verlenen van adviezen. Anderzijds verzorgt hij het opstellen en het beheer van de dossiers en volgt hij de stand van de dossiers op. De rechtspracticus kan aan de slag zowel in ondernemingen, als bij advocaten, notarissen en gerechtshofdeurwaarders.

Een juridisch medewerker bij de overheid kan vanuit zijn inhoudelijke deskundigheid gespecialiseerde adviezen of specifieke producten en diensten leveren die bijdragen tot een goede werking van de administratie.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1440 lestijden.

- Algemene vaardigheden
- Openbare besturen
- Burgerlijk recht en gerechtelijk privaatrecht
- Handel-, economisch vennootschap- en verzekeringsrecht
- Sociaal en fiscaal recht
- Strafrecht en strafvordering
- Seminarie- en projectwerk

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

Via een aanvullingstraject kan je een **Bachelor Rechtspraak** behalen.

WAAR?

Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Horito CVO Turnhout

REISLEIDER

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

De toeristische sector is een sector in opmars. Een snel groeiend publiek van mensen met steeds meer vrije tijd is op zoek naar een boeiende ervaring in het brede speelveld waar toerisme, cultuur, landschap en natuurbeleving, amusement en recreatie samenkomen. Hierbij doen ze steeds vaker beroep op professionele organisaties, die werken met erkende reisleiders.

Na de opleiding kan je aan de slag als professioneel reisleader bij touroperators, autocarondernemingen en socioculturele organisaties.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 440 lestijden.

In de opleiding reisleader leer je de basisvaardigheden en technieken die eigen zijn aan het begeleiden van reizen. Je leert ook meer over geschiedenis, cultuur, kunst, politiek, landschap en natuur.

Basismodules

- voorbereidingsproces gids en reisleader
- basiskennis algemene en politieke geschiedenis
- basiskennis kunst- en cultuurbeschouwing
- basiskennis natuur- en landschapslezen
- rondleiden in de praktijk

Specialisatiemodules

- bestemming gids/reisleader
- project bestemming gids/reisleader
- specifieke gids- en reisleidervaardigheden

Studiebewijs

Certificaat reisleader erkend door Toerisme Vlaanderen

WAAR?

Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

VERZEKERINGEN

HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Beroepsperspectief

Door de branchevervaging in de banksector is de verzekeringsactiviteit in het algemeen toegenomen. Verzekeringen worden meer uitgebreid en complexer, zowel voor de particulier als voor de bedrijfssector. Op deze trends wil de opleiding verzekeringen inspelen.

Na deze opleiding kan je ondermeer aan de slag als commercieel medewerker in een bank- of verzekeringsinstelling. Je kan je ook vestigen als een verzekeringsagent of -makelaar in een zakenkantoor. Deze opleiding is immers erkend door C.B.F.A (Commissie voor Bank- en Financiewezen en Assurantien). Deze erkenning is noodzakelijk om te kunnen starten als zelfstandig tussenpersoon in de verzekeringssector.

De opleiding biedt daarnaast de kans aan mensen uit de verzekeringssector of het bedrijfsleven om zich bij te scholen of te specialiseren.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1120 lestijden.

- Basiskennis
- Communicatie
- Recht en techniek
- Specifieke verzekeringstechnieken
- Projectwerk

De klemtoon wordt gelegd op het ontwikkelen van voornamelijk analytisch en kritisch denken en commerciële ingesteldheid. Deze vaardigheden en attitudes worden aangescherpt via projectwerk. De opleiding binnen het volwassenenonderwijs onderscheidt zich van de opleidingen binnen het voltijds onderwijs door zijn directe beroepsgerichtheid en inzetbaarheid van de afgestudeerden.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor

De opleiding is een opstap naar de opleiding bachelor in het Bedrijfsmanagement, afstudeerrichting financie- en verzekeringswezen.

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Birm

SPECIFIEKE LERARENOPLEIDING

ONDERWIJS

Beroepsperspectief

De specifieke lerarenopleiding leidt tot het diploma van leraar. Na de opleiding kan je les geven in de vakken die aansluiten bij je hoofddiploma (dit is het diploma dat je hebt naast je diploma van leraar).

Met dit diploma kan je aan de slag als leerkracht of als studie-meester-opvoeder.

Daarnaast biedt het diploma nog tal van andere mogelijkheden. Mensen met sterke communicatievaardigheden, die durven spreken voor een groep en probleemloos een presentatie of les kunnen voorbereiden zijn overal gegeerd.

De specifieke lerarenopleiding vervangt de vroegere D-cursus en het vroegere GPB (getuigschrift pedagogische bekwaamheid).

Studiebewijs

Diploma van leraar

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 60 studiepunten.

- maatschappelijke en beroepsgerichte competentie: onderwijs en maatschappij, leraar en verantwoordelijkheden
- pedagogisch-organisatorische competentie: communicatie en overleg, begeleiding en klasmanagement
- psycho-pedagogische competentie
- didactische competentie: praktijkinitiatie, oefenlessen en stagepraktijk.

Cursisten die geen houder zijn van een diploma secundair onderwijs volgen eerst het brugprogramma. Dit programma bestaat uit 2 modules: 'opstap taalvaardigheid' en 'opstap algemene vorming'. Wie slaagt voor beide modules, kan starten met de modules uit de specifieke lerarenopleiding.

WAAR?

Antwerpen
CVO Hoger Instituut der Kempen, campus CVO
Technicum Noord-Antwerpen
CVO SOPRO
CVO Technicum Noord-Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen
Stedelijk CVO Pestalozzi

Mechelen
CVO Technische Scholen Mechelen
CVO Crescendo

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Horito CVO Turnhout

ASSISTENT IN DE PSYCHOLOGIE

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

Wil je het menselijk gedrag beter begrijpen? Wil je inzicht verwerven in hoe de mens leert, denkt en voelt? Dan is de opleiding assistent in de psychologie op jouw lijf geschreven. Deze opleiding vormt deskundigen in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. De assistent in de psychologie werkt meestal in een multidisciplinaire setting, waarbij hij/zij vooral actief is op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming.

Vanuit de beroepscontext gezien, worden een drietal werkvelden onderscheiden:

1. Arbeid en organisatorisch werkveld: Human Resource Management bij een bedrijf, met het accent op werving, selectie, beoordeling, training en vorming.
2. School- en pedagogisch werkveld: Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), waarbij de nadruk ligt op adviserende begeleiding en ondersteuning van jongeren tijdens hun studietraject. Ook de gehandicaptenzorg, bijzondere jeugdzorg, Kind en Gezin, buitengewoon onderwijs zijn mogelijke werkterreinen.
3. Klinisch werkveld: psychiatrie en de geestelijke gezondheidszorg met werk als diagnosticus of hulpverlener.

WAAR?

Antwerpen
CVO Provincie Antwerpen

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1640 lestijden.

- Algemene psychologie
- Ontwikkelingspsychologie
- Differentiële en sociale psychologie
- Neurowetenschappen
- Sociologie
- Filosofie
- Economie
- Pedagogiek
- Recht
- Deontologie en wetenschappelijk denken
- Gezondheidspsychologie
- Statistiek I & II
- Psychodiagnostische methoden I & II en practicum
- Gesprekstechnieken
- Interculturele communicatie
- Geïntegreerd werkcollege

Daarnaast wordt een keuze gemaakt voor de modules uit één van de drie werkvelden:

- Arbeids- en organisatiepsychologie
- School- en pedagogische psychologie
- Klinische psychologie

Via een stage en projectwerk wordt de nodige praktijkervaring opgedaan.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

Van graduaat naar bachelor
Met je graduaatsdiploma kan je in één jaar een aanvullend traject volgen dat leidt naar een **bachelordiploma Toegepaste psychologie**.

BIBLIOTHEEKWEZEN & DOCUMENTAIRE INFORMATIEKUNDE

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

De opleiding bibliotheekwezen en documentaire informatiekunde bereidt je voor op functies in openbare bibliotheken, wetenschappelijke bibliotheken, schoolbibliotheken en documentatiecentra.

Deze opleiding leidt cursisten op tot competente informatiebemiddelaars.

In bibliotheken begeleiden informatiebemiddelaars gebruikers bij het zoeken naar de juiste informatie. In informatie- en documentatiediensten geven ze concrete antwoorden op concrete vragen door zelf de informatie op te sporen, te analyseren en te verpakken op de manier die de aanvrager wenst.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 2000 lestijden.

- Encyclopedie
- Documentaire automatisering
- Documentaire technieken
- Vaardigheden en management
- Beroepspraktijk

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Pestalozzi

MAATSCHAPPELIJK WERK

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

Via de opleiding maatschappelijk werk bouw je deskundigheid op om advies, bemiddeling en ondersteuning te bieden aan mensen in probleemsituaties. Als maatschappelijk werker kan je aan de slag in de brede welzijnsector o.a. bij een OCMW, de bijzondere jeugdzorg, thuiszorg, buurt en wijkwerking, gezondheidszorg en de justitiële sector.

Van graduaat naar bachelor

Het graduaatsdiploma is niet hetzelfde diploma als het bachelordiploma sociaal werk. Het leidt dus niet automatisch tot de wettelijk beschermde titel van maatschappelijk assistent. Deze laatste titel kan wel behaald worden mits het volgen van een aanvullingstraject binnen de bacheloropleiding sociaal werk.

In een aantal scholen kan het graduaatsdiploma aangevuld worden met het aanvullingstraject van graduaat maatschappelijk werk tot bachelor sociaal werk, optie maatschappelijk werk. Hierdoor kan het diploma van bachelor en de titel van maatschappelijk assistent behaald worden.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1280 lestijden.

Sociaal werk:

- Menselijk gedrag en sociale omgeving
- Organisationsbeleid
- Methodische vorming
- Leer- en praktijkbegeleiding

Maatschappelijk werk:

- Oriëntatie op beroep en werkveld
- Recht en beleid
- Methodische professionalisering
- Leer- en praktijkbegeleiding

Keuzemodules:

- Specifieke thema's
- Recht en beleid
- Specifieke methoden en vaardigheden

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Pestalozzi
CVO Hoger Instituut der Kempen, campus CVO
Technicum Noord-Antwerpen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

ORTHOPEDAGOGIE

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

Deze opleiding binnen het sociaal-agogische vakgebied biedt een optimale vorming voor (ped)agogische begeleiders van kinderen, jongeren, volwassenen en bejaarden in de welzijnszorg.

Als opvoeder/begeleider werk je meestal met personen met een handicap of met andere doelgroepen die begeleiding nodig hebben in hun leef- en woonsituatie. Je begeleidt het dagelijkse leven van de cliënten en bent een centrale figuur in het zorgen voor de kwaliteit van het leven. De kern van je job bestaat uit het aangaan van adequate relaties die de groei en het zelfstandig functioneren van de hulpvrager bevorderen. Dit gebeurt op een methodisch en deontologisch verantwoorde manier.

Met het grauaatsdiploma kan je als gespecialiseerd opvoeder / begeleider klasse 1 beroepsmatig aan de slag in ortho(ped)agogische centra, in voorzieningen in de bijzondere jeugdbijstand en in andere voorzieningen als jeugd- en volwassenenpsychiatrie, geriatrie instellingen, kinderziekenhuizen, centra voor drugsverslaafden, gevangnissen, buurt- en schoolopbouwwerk, migrantenwerking...

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1800 lestijden.

- Omgaan met informatie
- Agogische vaardigheden
- Communicatieve vaardigheden
- Zelfhantering
- Samenwerkingsvaardigheden
- Systemisch werken
- Emancipatorisch werken
- Categoriaal werken
- Agogische beleidsvoering
- Gezondheidsleer
- Geïntegreerde competentieverwerking
- Methodische begeleiding
- Gesuperviseerde praktijk

De opleiding steunt op de wisselwerking tussen praktijk en theorie. Er wordt verwacht dat je aan het werk gaat in de sector als opvoeder/begeleider in combinatie met de opleiding. Per semester doorloop je minimum 200 uur stage.

Studiebewijs Gradaaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Pestalozzi
CVO Hoger Instituut der Kempen, campus CVO
Technicum Noord-Antwerpen

Mechelen
CVO Crescendo

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel
Horito CVO Turnhout

PERSONEELSWERK

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

De bedrijfswereid is steeds op zoek naar bekwame personeelswerkers. Werken op een personeelsdienst kan veel verschillende invullingen hebben, gaande van werving en selectie tot en met de uitstroom via outplacement.

De richting personeelswerk richt zich tot iedereen die zich wil specialiseren in human resources, zowel voor professionele als voor persoonlijke ontwikkeling. Wil je een loopbaan starten in personeelswerk, of wens je je job meer professionaliteit en diepgang te geven, dan kan je met deze opleiding de nodige bagage verwerven.

WAAR?

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen. Geel

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1060 lestijden.

De opleiding vertrekt vanuit een degelijke theoretische basis en wordt aangevuld met praktijkvoorbeelden uit zowel de privé als de openbare sector.

Sociaal werk:

- Menselijk gedrag en sociale omgeving
- Organisatiebeleid
- Methodische vorming
- Leer- en praktijkbegeleiding

Personeelswerker:

- Oriëntatie op beroep en werkveld personeelswerk
- Recht en beleid in het personeelswerk
- Methodische professionalisering van het personeelswerk

Keuzemodules:

- Specifieke thema's
- Recht en beleid
- Specifieke methoden en vaardigheden

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

SENIORENCONSULENTENVORMING

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

Ouderen zijn niet alleen in kwantiteit een grotere groep, ook in kwaliteit nemen de mogelijkheden voor ouderen enorm toe. In tegenstelling tot een 'rustige' oude dag willen ze hun creativiteit, kennis en kunde benutten en niet in een verdomhoekje geduwd worden.

Spreekt de begeleiding en het ontwikkelen van gerichte initiatieven voor ouderen je aan? Ben je overtuigd dat de competenties van ouderen gewaardeerd en erkend moeten worden en vind je dat ouderen meer zijn dan alleen hun leeftijd? Vind je het belangrijk dat ouderen vanuit hun kracht en levenswijsheid een waardevolle plaats moeten kunnen innemen in onze samenleving en wil je dit vanuit deskundigheid mee realiseren?

De opleiding seniorenconsulentenvorming biedt hiertoe een kwalitatieve voorbereiding.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 920 lestijden.

- Gerontologie
- Psychosociale vaardigheden
- Vormingswerk en agogische vaardigheden
- Inclusief ouderenbeleid

Via stages wordt praktijkervaring in het werkveld van de ouderenzorg opgedaan.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Hoger Instituut der Kempen, campus CVO
Technicum Noord-Antwerpen

SOCIAAL-CULTUREEL WERK

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

De opleiding sociaal-cultureel werk stelt je in staat om als sociaal-cultureel werker professioneel op te treden als begeleider, vormverlener en dienstverlener op plaatsen waar mensen werken, zich scholen of vormen, wonen, hun vrije tijd vormgeven en elkaar ontmoeten.

Je kan aan de slag bij een zeer brede waaier van non-profitorganisaties zoals vormingsinstellingen, jeugd-, volwassenen- en seniorenverenigingen, cultuurcentra, jeugdhuizen, centra voor basiseducatie, musea en bibliotheken.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1060 lestijden.

Sociaal werk:

- Menselijk gedrag en sociale omgeving
- Organisationsbeleid
- Methodische vorming
- Leer- en praktijkbegeleiding

Sociaal-cultureel werker:

- Oriëntatie op beroep en werkveld sociaal-cultureel werk
- Recht en beleid in het sociaal-cultureel werk
- Methodische professionalisering in het sociaal-cultureel werk

Keuzemodules:

- Specifieke thema's
- Recht en beleid
- Specifieke methoden en vaardigheden

Via werkplekleren met praktijkgerichte opdrachten en stages wordt de nodige praktijkervaring opgedaan.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
Stedelijk CVO Pestalozzi

TOLK VOOR DOVEN

SOCIAAL-AGOGISCH WERK

Beroepsperspectief

De communicatie met doven en slechthorenden verloopt vaak moeizaam. In sommige situaties kan dit problemen veroorzaken. Bij een doktersbezoek, bezoek aan de politie en allerlei andere instanties is het belangrijk dat de communicatie feilloos verloopt. Ook bij het volgen van lezingen, voordrachten en andere activiteiten is de aanwezigheid van een doventolk vaak onmisbaar. Een gedegen kennis en gebruik van de Vlaams-Belgische gebarentaal, het gebarensysteem en de Nederlandse taal, zijn absolute vereisten om een optimale informatieoverdracht in twee richtingen mogelijk te maken.

Afgestudeerden kunnen een registratienummer krijgen bij het VFSIPH (Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap) en voor tolkopdrachten opgeroepen worden door het CAB (Communicatie Assistentie Bureau).

Vakinhoud

In de opleiding tolk voor doven komen diverse aspecten van het tolken in de Vlaamse gebarentaal aan bod. Naast het aanleren van de Vlaamse gebarentaal zelf, omvat de opleiding zowel thema's over de dovencultuur, de psychosociale aspecten van doofheid, slechthorendheid en tolken als algemene taalkunde en non-verbale communicatie. Er wordt eveneens aandacht besteed aan de diverse doelgroepen en contexten waarin getolkt moet worden. In de opleiding is veel ruimte voor praktijk en projectwerking.

Je kan kiezen voor de optie tolk vlaamse gebarentaal die 1320 lestijden omvat of je kan kiezen voor de optie schrijftolk/notetaker die 1080 lestijden omvat.

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

WAAR?

Mechelen
CVO Crescendo

AUTO-EXPERTISE

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

Deze opleiding biedt heel wat mogelijkheden voor wie interesse heeft in auto's en graag als expert wil werken voor de verzekeringsector of in een hogere functie op de technische controle. Kortom een geschikte opleiding voor wie groeikansen ambieert in de auto-industrie.

Mits een bijkomende lerarenopleiding kan je les geven in de technische vakken van de 3de graad TSO autotechnieken.

Vakinhoud

De opleiding is lineair opgebouwd en gespreid over 2 schooljaren. Het volledige lestijdenpakket bedraagt 1040 lestijden.

- Technisch Engels
- Technisch Duits
- Autotechniek
- Voertuigenelektronica
- Tekeninglezen
- Elektriciteit
- Materialen
- Recht
- Ongevalseanalyse
- Verzekering
- Deontologie
- Expertise
- Technologie
- Carrosserie

Studiebewijs
Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Technicum Noord-Antwerpen

BOUWKUNDE

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

De opleiding Bouwkunde-bouwkundig tekenaar leidt tot een waaier van mogelijkheden en beroepen in de bouwsector. Het optekenen van plannen voor uitvoering, het bestuderen van de details ten behoeve van de bouwwerf en het opmaken van bestekken behoren tot je takenpakket. In de bouwsector kan je je enerzijds profileren als werfleider, coördinator en organisator van een bouwwerf of je anderzijds meer op het bureel met opvolging, calculatie of commerciële aspecten bezighouden.

De afgestudeerden kunnen aan de slag in de studiekantoren van architecten en ingenieurs, bij bouwbedrijven en toeleveringsfirma's. Ook bij openbare diensten zoals Ministerie van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening, provincie- en gemeentebesturen als inter-communales, drinkwatermaatschappijen en kabeldistributiebedrijven kan je als bouwkundig tekenaar terecht.

Vakinhoud

De opleiding is modulair opgebouwd en omvat 1980 lestijden.

- Basis materialen en constructies
- Basis bouwfysica
- Basis stabiliteit
- Basis topografie
- Basis tekenen
- Bouwwetgeving en -administratie
- Project bouw 1-3
- Bouwkundig tekenen 1-6
- Betonbouw
- Staalbouw
- Algemene technieken

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Deurne-Antwerpen

ELEKTRICITEIT

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

Onze industriële omgeving kan niet meer zonder elektriciteit als energiedrager.

Ben je geïnteresseerd in elektrische machines, elektrische aandrijvingen en geautomatiseerde systemen dan is deze opleiding echt iets voor jou.

Als gegradueerde in de elektriciteit voer je taken en functies uit met hoge deskundigheidsvereisten, die zich situeren in het middenkader van grote bedrijven. Je treedt vaak leidinggevend op voor het gehele proces of voor afzonderlijke productie-eenheden bij kleine of middelgrote ondernemingen. Je staat in voor de realisatie, de afregeling, het onderhoud, de opvolging, de inbedrijfneming en de exploitatie van sterkstroominstallaties.

Na deze opleiding kan je aan de slag als ploegleider onderhoud elektrische installaties of als installateur van industriële laag- en hoogspanningsinstallaties.

Vakinhoud

De opleiding is lineair en gespreid over 2 schooljaren. Het volledige lestijdenpakket bedraagt 1040 lestijden.

- Engels
- Toegepaste wiskunde
- Toegepaste informatica
- Elektrotechniek
- Elektronica
- Industriële toepassingen
- Tekenen - studie bureau
- Elektrische constructies
- Nijverheidseconomie
- Laboratorium en metingen

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Technicum Noord-Antwerpen

ELEKTROMECHANICA

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

Duizendpoten zijn gegeerd op de arbeidsmarkt. Kies je voor een opleiding elektromechanica, dan kies je voor een brede opleiding.

Het graduaat elektromechanica biedt je een breed spectrum binnen de wereld van de techniek: pneumatica, pompen, compressoren, digitale technieken, meet- en regeltechniek, elektrische motoren, vermogenselektronica, ...

Deze brede theoretische kennis is een goede basis om probleemloos verder te specialiseren in het bedrijf zelf. Bovendien laat je brede basiskennis toe om samenhangen te zien boven het enge specialisatiegebied uit.

Vooraf onderhoudsdiensten, die moeten kunnen terugvallen op een divers vakkenpallet, rekruteren uit deze opleiding. Het diploma graduaat elektromechanica is dan ook erg in trek in de wereld.

WAAR?

Antwerpen
CVO Technicum Noord-Antwerpen
Stedelijk CVO Nijverheidsschool

Mechelen
CVO Crescendo
CVO Technische Scholen Mechelen

Kempen
CVO Hoger Instituut der Kempen, Geel

Vakinhoud

De volledige opleiding (modulair: 1320 lestijden) bestaat uit 4 leereenheden:

Een pakket basiswetenschappen:

- Toegepaste wiskunde
- Basis theoretische mechanica
- Basis elektriciteit
- Basis elektronica
- Tekenen en schema-analyse
- Labo elektriciteit/elektronica

Een pakket mechanica (toegepaste en praktische basiskennis):

- Mechanica
- Sterkteleer
- Materiaalkunde
- Thermodynamica
- Pompen, ventilatoren en compressoren
- Pneumatica

Een pakket elektrotechniek (analoge en digitale technieken):

- Analoge basisschakelingen
- Vermogenselektronica
- Elektrische machines
- Labo elektrische machines
- Digitale combinatorische schakelingen

Na de drie basispakketten kies je voor een specialisatie in procesautomatisering, klimatisatie, organisatie en zorgsystemen of productieautomatisering. Opgelet: niet alle scholen bieden alle specialisaties aan.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

ELEKTRONICA

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

Elektronica is één van de hoekstenen van de moderne technologische samenleving. De ontwikkelingen op het vlak van multimedia, informatica, communicatie of automatisering zijn rechtstreeks afhankelijk van de mogelijkheden die door de elektronica aangereikt worden. Door die alsmåar voortschrijdende impact op diverse terreinen wordt de behoefte aan degelijk gevormde elektronici steeds groter.

Gaat jouw interesse uit naar het automatiseren van industriële processen in de breedste zin van het woord? Ontwerp je graag elektronische systemen die aan de basis liggen van onze hoog-technologische omgeving? Wil jij de trend om beelden in HD-kwaliteit bij de mensen te brengen, verder zetten en een echte creatief technicus worden die in bits en bytes kan denken? Dan heb je redenen genoeg om deze opleiding te volgen.

De opleiding is zowel bedoeld voor volwassenen die het diploma elektronica willen behalen als voor cursisten die zich willen bijscholen of hun kennis in de elektronica wensen op te frissen.

Vakinhoud

De opleiding richt zich op het begrijpen, analyseren, ontwerpen en afregelen van elektronische systemen in het domein van de automatisering. Je krijgt een praktische opleiding, onderbouwd door een brede theoretische achtergrond. Er is geen voorkennis vereist!

De volledige opleiding kan gevolgd worden op minimum 2 schooljaren. Je volgt dan 3 à 4 lesmomenten per week. Afhankelijk van de genomen opties en de keuzes van de centra die deze opleiding aanbieden, zijn er verschillen op het vlak van inhouden en duurtijd. De volledige opleiding bestaat uit 1200 lestijden en is uitgewerkt in vier delen:

- Basis (240 lestijden)
- Technologie (480 lestijden)
- Optie: automatisering, multimedia, telematica (400 lestijden)
- Bedrijfsorganisatie en zorgsystemen (80 lestijden)

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

WAAR?

Antwerpen
CVO Technicum Noord-Antwerpen

Kempen
CVO Kempen
Horito CVO Turnhout

OPENBARE WERKEN

INDUSTRIËLE WETENSCHAPPEN & TECHNOLOGIE

Beroepsperspectief

Deze opleiding is een bouwkundige opleiding en is uniek in Vlaanderen. Met het diploma Openbare werken kan je solliciteren voor de volgende functies:

- werfleider
- calculator aannemingsbedrijf
- administratief medewerker of tekenaar op een architectenbureau
- werknemer in gemeentelijke diensten (technische dienst, dienst gebouwen, dienst onderhoud....)
- werknemer in overheidsdiensten (spoorwegen, bruggen en wegen, watermaatschappij, huisvestingsmaatschappij, intercommunale maatschappij....)

In slechts 2 jaar behaal je het diploma van gegradueerde in openbare werken!

WAAR?

Kempen
CVO Kempen, Mol

Vakinhoud

De volledige opleiding duurt minimum 2 schooljaren en omvat 1000 lestijden. Je volgt dan 3 lesmomenten per week.

Deze opleiding omvat zoveel mogelijk aspecten die deel uitmaken van de dagelijkse bureaupraktijk in de sectoren gebouwen en wegenbouw.

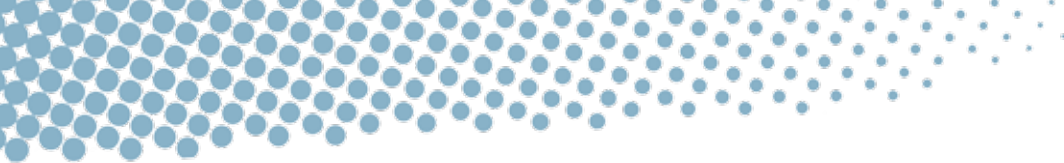
In het eerste jaar komt de woningbouw aan bod: alle details worden besproken en de cursisten maken plannen op van een woning in autocad, met een kostprijberekening en allerlei calculaties van warmteverliezen tot sterkteberekeningen. Door het opstellen van een project in de wegenbouw leer je praktijkgericht werken.

Tijdens het tweede jaar worden andere bouwmethodes bekeken zoals industriebouw, staal- en houtskeletbouw. Op het einde van het tweede jaar verdedigen de cursisten hun projectwerk voor een jury.

Vermits de bouwtechnieken voortdurend in volle evolutie zijn, worden ook gastsprekers gevraagd (bv. over de nieuwste beglazingstechnieken, warmtepompen, zonnecollectoren, domotica, rioleringstechnieken....). Om de cursisten met de realiteit te laten kennismaken, worden geregeld bedrijven en gebouwen in de omgeving bezocht.

Studiebewijs

Graduaatsdiploma

ONDERWIJSSCHEMA

HOGER ONDERWIJS

HOGER PROFESSIONEEL ONDERWIJS

ACADEMISCH ONDERWIJS

HOGER BEROEPSONDERWIJS (HBO5)

SECUNDAIR ONDERWIJS

4de graad

BSO

3de graad

Se-N-Se

Se-N-Se

ASO

TSO

KSO

BSO

DBSO of leertijd

2de graad

ASO

TSO

KSO

BSO

DBSO of leertijd

1ste graad

A

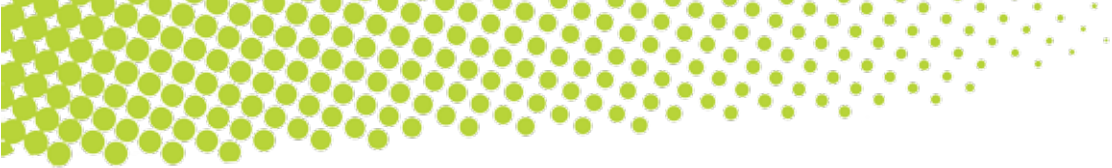
B

BASISONDERWIJS

LAGER ONDERWIJS

BUITENGEWOON ONDERWIJS

SECUNDAIR VOLWASSENENONDERWIJS

Het volwassenenonderwijs staat eveneens garant voor een ruime waaier aan opleidingen op het niveau van het secundair onderwijs. Ze bieden je de ideale mogelijkheid tot bijscholing in functie van je beroep, je hobby of als aanvulling op je hogere studie. Wie om verschillende redenen het secundair onderwijs niet afmaakte, kan eveneens in het volwassenenonderwijs terecht.

TALEN

In het volwassenenonderwijs vind je een ruim aanbod aan talen. Zowel de gangbare West-Europese talen (Frans, Engels, Duits en Spaans) als de meer exotische talen (Chinees, Japans, Arabisch) kan je volgen op verschillende niveaus. Je voorkennis van de taal bepaalt het niveau van de taalopleiding die je volgt.

INFORMATIE- & COMMUNICATIETECHNOLOGIE (ICT)

Ook op het terrein van ICT vind je in het volwassenenonderwijs je gading. Het volwassenenonderwijs biedt zowel introductiecurssussen als gespecialiseerde opleidingen aan. Zo kan je je bijscholen in courante softwaretoepassingen zoals Word en Excel, maar ook meer gespecialiseerde toepassingen zoals grafische technieken, webdesign en programmeren komen aan bod. Zelfs voor hardware-toepassingen en netwerken ben je bij het volwassenenonderwijs aan het juiste adres.

BEDRIJFSBEHEER

Wil je beginnen als zelfstandige in hoofdberoep of bijberoep? Dan is het volgen van de opleiding bedrijfsbeheer een eerste stap in de goede richting. Een officieel attest bedrijfsbeheer is immers een basisvereiste voor wie wil starten met een eigen zaak.

HARDE SECTOR

Wil je graag je eigen fiets herstellen? Wil je zelf je huis verbouwen? Of droomde je er als kind al van om schrijnwerker of tuinman te worden? In het volwassenenonderwijs vind je heel wat opleidingen in de harde sector die aan je wensen kunnen beantwoorden. De meer technische opleidingen binnen studiegebieden als mechanica-elektriciteit, auto, bouw en hout bestaan uit verschillende modules die je elk afzonderlijk kan volgen.

ZACHTE SECTOR

Ben je eerder op zoek naar een opleiding mode of interieurdesign? Zoek je een job in het toerisme of handel? Wil je leren koken of denk je meer in de richting van kapper of medisch secretariaat? Misschien ligt jouw toekomst wel in de verzorgende sector. Overweeg dan zeker één van de opleidingen in de zachte sector die je via het volwassenenonderwijs kan volgen.

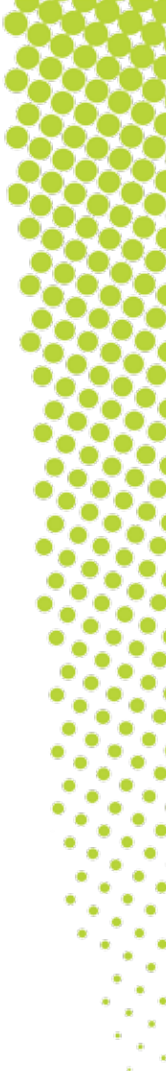
TWEEDEKANSONDERWIJS: EEN AANBOD OP JOUW MAAT

Een belangrijke doelstelling van het volwassenenonderwijs is om mensen nieuwe kansen te bieden. Maakte je het secundair onderwijs niet af, om welke reden dan ook? Je kan in het volwassenenonderwijs terecht om toch nog je diploma te behalen. Dankzij de opleidingen algemene vorming (al dan niet in combinatie met een specifiek gedeelte) of tweedekansonderwijs krijg je een tweede kans.

In het Tweedekansonderwijs sta je als cursist centraal. Ook hier wordt een leertraject op jouw maat uitgetekend, op basis van jouw verlangens en mogelijkheden, met erkenning van je eerder verworven attesten en competenties. In het tweedekansonderwijs wil men je immers zo vlug mogelijk naar het diploma secundair onderwijs leiden.

Je kan bovendien een beroep doen op studiebegeleiding op jouw maat: studieplanning, leertechnieken, leren omgaan met je faalangst, motivatie, zelfvertrouwen...

Het tweedekansonderwijs hanteert een eigen kijk op lesgeven: naast de klassieke lessen wordt er gewerkt met (vakoverschrijdende) projecten, boeiende en uitdagende taken, een virtueel kantoor, een eigen leerplatform, ...

MEER INFORMATIE?

BIJ HET CONSORTIUM VOLWASSENENONDERWIJS

Een consortium volwassenenonderwijs is een netoverschrijdend samenwerkingsverband tussen de centra voor volwassenenonderwijs en het centrum basiseducatie in een bepaalde regio. Op de website van de consortia vind je de adressen van al deze centra.

Een consortium vervult een belangrijke rol in:

- de uitbouw van het aanbod
- de samenwerking tussen de centra en de andere opleidingsverstrekkers
- het ruimer bekend maken van het opleidingsaanbod in de regio

In de provincie Antwerpen zijn er drie consortia volwassenenonderwijs:

- voor de regio Antwerpen – Kapellen:
www.vol-ant.be
- voor de regio Antwerpse Kempen:
www.consortiumderank.be
- voor de regio Mechelen, Lier, Heist-op-den-Berg, Willebroek, Boom en Bornem:
www.samenstromen.be

BIJ DE CENTRA

Via de websites van de betrokken opleidingsverstrekkers. Elk centrum voorziet regelmatig infomomenten, de ideale gelegenheid om de opleiding en het centrum beter te leren kennen.

BIJ DE STUDIEWIJZER

De Studiewijzer beantwoordt al je vragen over onderwijs, vorming en opleidingen. Ook als je graag begeleiding wil bij het maken van je studiekeuze, kan je terecht bij de Studiewijzer.

www.antwerpen.be/studiewijzer
T 03 338 33 66

BIJ DE VLAAMSE OVERHEID

www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod
Infolijn Onderwijs: T 1700 (gratis nummer)

BIJ DE FEDERATIE TWEDEKANSONDERWIJS

Voor specifieke informatie over het tweedekansonderwijs kan je terecht op de website
www.tweedekansonderwijs.be

ADRESSENLIJST

In deze adressenlijst zijn enkel de centra voor volwassenenonderwijs met een aanbod Hoger Beroepsonderwijs opgenomen. De contactgegevens van alle centra voor volwassenenonderwijs vind je terug op de websites van de consortia.

ANTWERPEN

Centrum voor Volwassenenonderwijs
Antwerpen-Zuid
Distelvinklaan 22 | 2660 Hoboken
T 03 830 41 05 | F 03 830 33 79
info@cvoantwerpen.be
www.cvoantwerpen.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs
Deurne-Antwerpen
Frank Craeybeckxlaan 22 | 2100 Deurne
T 03 360 80 40 | F 03 360 80 49
cvo.deurne-antwerpen.secr1@skynet.be
www.cvodeurne.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs
Provincie Antwerpen
Meistraat 5 | 2000 Antwerpen
T 03 220 58 58 | F 03 220 58 59
info@cvo.provant.be
www.pcvoa.be

Stedelijk Centrum voor volwassenenonderwijs BIRM
Durletstraat 8 | 2018 Antwerpen
T 03 259 08 30 | F 03 259 08 31
info@birm.be
www.birm.be

Stedelijk Centrum voor Volwassenenonderwijs
Nijverheidsschool
Grotesteenweg 226 | 2600 Berchem
T 03 286 82 86 | F 03 287 26 44
info@sna.be
www.sna.be

Stedelijk Centrum voor Volwassenenonderwijs Pestalozzi
Pestalozzistraat 7 | 2020 Antwerpen
T 03 293 24 14 | F 03 293 24 21
info@scvo-pestalozzi.be
www.scvo-pestalozzi.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs LBC-NVK Antwerpen
Sudermanstraat 5 | 2000 Antwerpen
T 03 220 89 00
info@lbcantwerpen.be
www.lbconderwijs.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs
Technicum Noord-Antwerpen
Londenstraat 43 | 2000 Antwerpen
T 03 226 33 95 | F 03 231 11 71
cvo@tna.be
www.tna.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs SOPRO
Lange Van Ruusbroecstraat 12-34
2018 Antwerpen
Secretariaat: Wilrijkstraat 26 | 2140 Borgerhout
T 03 230 83 73 | F 03 230 87 14
sopro@jhbj.be
www.sopro.be

Consortium volwassenenonderwijs Antwerpen
Postadres: Postbus 10030
Brederodestraat 90 | 2018 Antwerpen
Kantooradres:
Francis Wellesplein 1 | 2018 Antwerpen
T 03 338 93 70 | F 03 338 93 65
info@vol-ant.be
www.vol-ant.be

MECHELEN

Centrum voor Volwassenenonderwijs Crescendo
Vaartdijk 86 | 2800 Mechelen
T 015 41 30 45 | F 015 28 20 49
info@cvo-crescendo.be
www.cvo-crescendo.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs
Technische Scholen Mechelen
Jef Denynplein 2 | 2800 Mechelen
T 015 21 84 11
info@cvotsm.be
www.cvotsm.be

Consortium volwassenenonderwijs Samen Stromen
Vaartdijk 86 | 2800 Mechelen
T 0471 48 23 82
info@samenstromen.be
www.samenstromen.be

KEMPEN

Centrum voor Volwassenenonderwijs HORITO
de Merodelei 220 | 2300 Turnhout
T 014 47 14 31
informatie@horito.be
www.horito.be

Koninklijk Atheneum Centrum voor
Volwassenenonderwijs Turnhout
Boomgaardstraat 56 | 2300 Turnhout
T 014 47 05 11 | F 014 47 05 12
info@cvoturnhout.be
www.cvoturnhout.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs Kempen
Leenhofstraat 33 | 2400 Mol
T 014 32 68 17 | F 014 32 68 21
mol@cvo-kempen.be
www.cvo-kempen.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs Hoger
Instituut der Kempen
Kleinhoefstraat 4 | 2440 Geel
T 014 56 23 22
info@hik.be
www.hik.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs DTL
Kerkstraat 38 | 2200 Herentals
T 014 23 23 70 | F 014 22 11 43
info@dtl.be
www.dtl.be

Centrum voor Volwassenenonderwijs LBC-NVK Turnhout
Kasteelplein 20 | 2300 Turnhout
T 014 41 40 31
turnhout@lbconderwijs.be
www.lbconderwijs.be

Consortium volwassenenonderwijs De Rank
p/a de BEMT
Kleinhoefstraat 6 | 2440 Geel
T 014 57 96 20
info@consortiumderank.be
www.consortiumderank.be

Wettelijk depot
D/2011/11.995/1

Grafisch ontwerp
www.visionr.be

Deze brochure is een initiatief van de
consortia volwassenenonderwijs
in de provincie Antwerpen:

Consortium vol-ant
Consortium De Rank
Consortium Samen Stromen

V.u.:
Ad Doom, Francis Wellesplein 1, 2018 Antwerpen
Kathy De Winter, Kleinhoefstraat 6, 2440 Geel
Steven Van den Eynde, Vaartdijk 86, 2800 Mechelen

